

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výukový materiál zpracován v rámci projektu EU peníze školám

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0637

Šablona:	III/2	č. materiálu:	VY_32_INOVACE_159
----------	-------	---------------	-------------------

Jméno autora:	Vladimíra Kellerová
Třída/ročník:	I.
Datum vytvoření:	2. 3. 2013

Vzdělávací oblast:	Matematické vzdělávání
Tematická oblast:	Funkce
Předmět:	Matematika
Téma:	Grafické řešení lineárních rovnic
Výstižný popis způsobu využití, případně metodické pokyny:	Grafické řešení lineárních rovnic
Klíčová slova:	Lineární rovnice, grafy lineárních funkcí, grafické řešení rovnic
Druh učebního materiálu:	pracovní list

Autorem materiálů a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Vladimíra Kellerová

Grafické řešení lineárních rovnic

Lineární rovnice lze řešit nejen algebraickými úpravami a aritmetickými výpočty, ale lze je také narýsovat a řešení určit čtením souřadnic bodů.

Tento postup však nemusí vést k přesným výsledkům (nejsou-li řešení rovnice celá čísla) a proto se vyplatí nalezené řešení ověřit zkouškou.

Příklad: Řešte graficky lineární rovnici: $3 - 4x = 0$.

Je zřejmé, že řešením je číslo $x = \frac{3}{4}$.

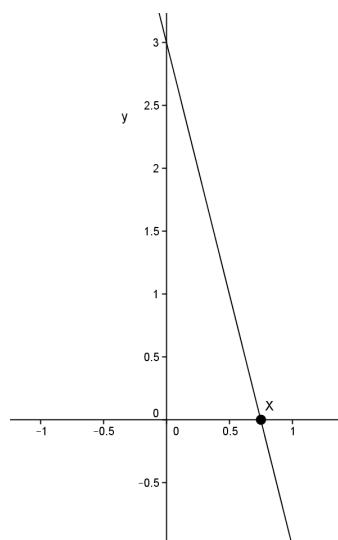
Levá strana rovnice určuje lineární funkci $f : y = -4x + 3$ narýsujeme ji a pak už zbývá z grafu určit průsečík s osou x , který odpovídá hledanému řešení.

$$f : y = -4x + 3$$

x	0	1
y	3	-1

Z grafu je patrné, že průsečík s osou x je bod $X \left[\frac{3}{4}, 0 \right]$.

Řešením rovnice je tedy $K = \left\{ \frac{3}{4} \right\}$.

Příklad: Řešte graficky lineární rovnici: $3x + 2 = 2x + 1$.

Rovnice lze řešit obdobně jako v předchozím případě, že si rovnici upravíme tak, aby byla na pravé straně nula.

Další možností je, že pravá i levá strana určují dvě lineární funkce. Hledáme tedy hodnotu x pro které obě funkce nabývají stejné hodnoty.

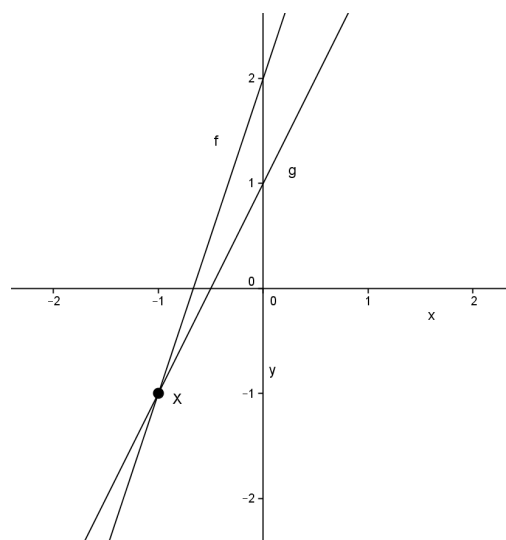
Rovnici vyřešíme tímto způsobem, Narýsujeme funkce $f : y = 3x + 2$ a $g : y = 2x + 1$ do jednoho grafu a zjistíme jaká hodnota x odpovídá jejich průsečíku.

$$f : y = 3x + 2$$

x	-1	0
y	-1	2

$$g : y = 2x + 1$$

x	0	1
y	1	3

Z grafu je patrné, že průsečík s osou x je bod $X [-1, -1]$.

Řešením rovnice je tedy $K = \{-1\}$.

Cvičení:

Příklad 1: Řešte graficky lineární rovnici: $-\frac{1}{2}x + 2 = 0$.

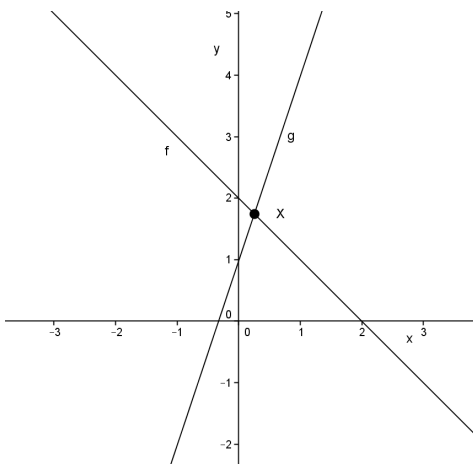
Příklad 2: Řešte graficky lineární rovnici: $3x + 1 = 2x - 2$.

Příklad 3: Řešte graficky lineární rovnici: $\frac{1}{3}x - 1 = 2x - 1$.

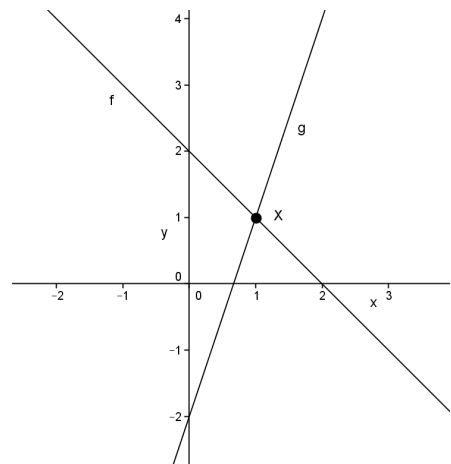
Příklad 4: Řešte graficky lineární rovnici: $4x + \frac{1}{2} = 4x - \frac{1}{2}$.

Příklad 5: Určete, který z obrázků je grafickým řešením rovnice: $-x + 2 = 3\left(x - \frac{2}{3}\right)$.

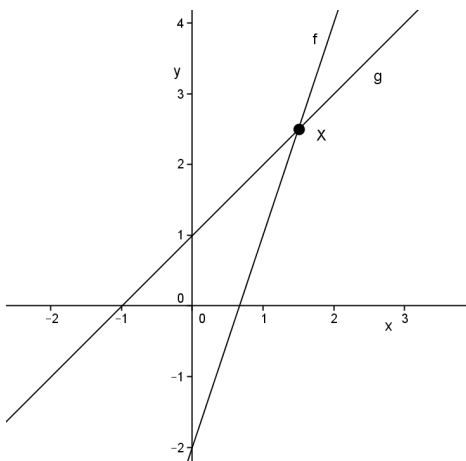
a)

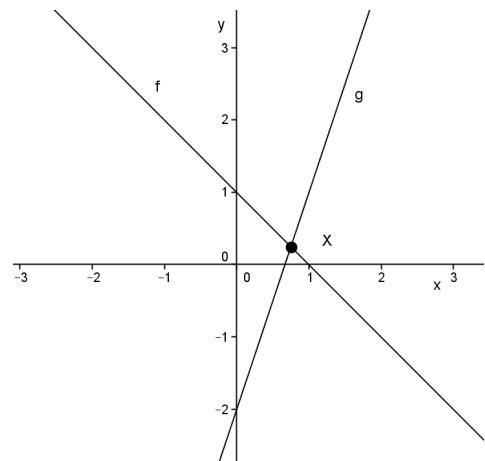
b)

c)

d)

ŘEŠENÍ

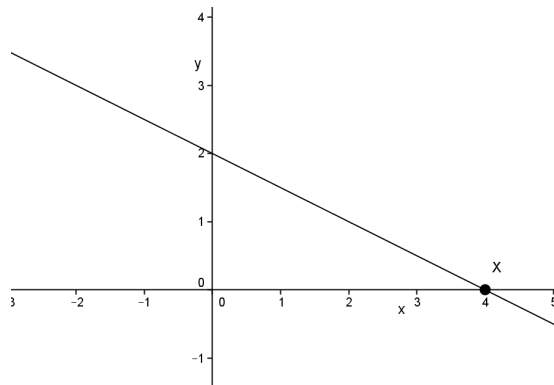
Cvičení:

Příklad 1: Řešte graficky lineární rovnici: $-\frac{1}{2}x + 2 = 0$.

$$f : y = -\frac{1}{2}x + 2$$

x	0	2
y	2	1

$$K = \{4\}$$

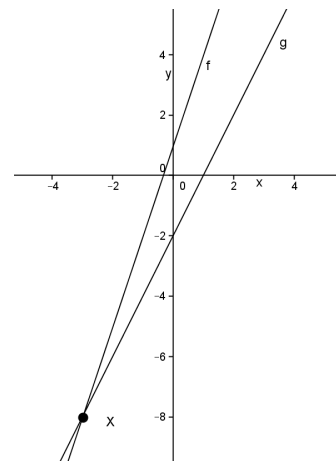
Příklad 2: Řešte graficky lineární rovnici: $3x + 1 = 2x - 2$.

$$f : y = 3x + 1$$

x	-1	0
y	-2	1

$$g : y = 2x - 2$$

x	0	1
y	-2	0

$$K = \{-3\}$$

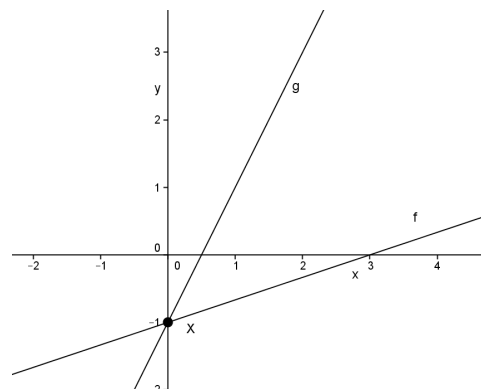
Příklad 3: Řešte graficky lineární rovnici: $\frac{1}{3}x - 1 = 2x - 1$.

$$f : y = \frac{1}{3}x - 1$$

x	0	3
y	-1	0

$$g : y = 2x - 1$$

x	0	1
y	-1	1

$$K = \{0\}$$

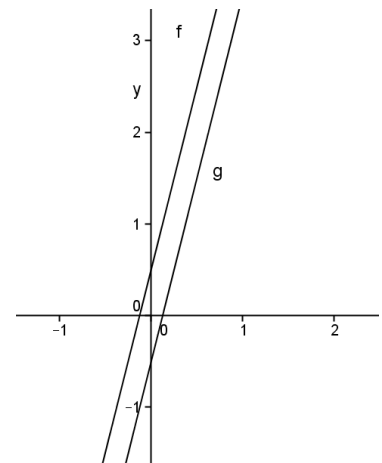
Příklad 4: Řešte graficky lineární rovnici: $4x + \frac{1}{2} = 4x - \frac{1}{2}$.

$$f : y = 4x + \frac{1}{2}$$

x	-1	0
y	$-\frac{7}{2}$	$\frac{1}{2}$

$$g : y = 4x - \frac{1}{2}$$

x	0	1
y	$-\frac{1}{2}$	$\frac{7}{2}$

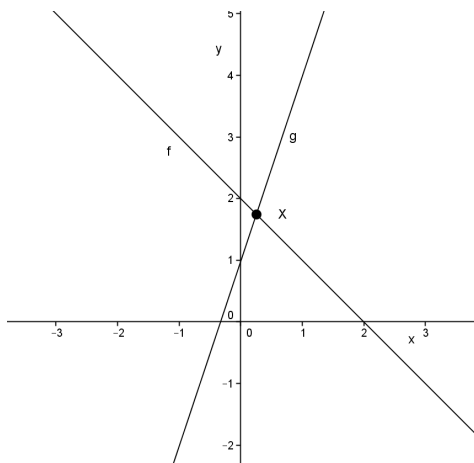

Přímky jsou rovnoběžné, rovnice nemá řešení.

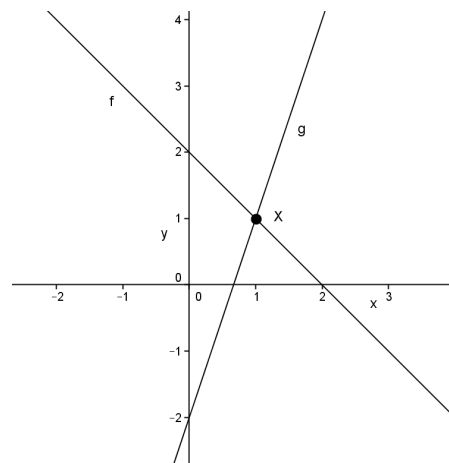
$$K = \{ \}$$

Příklad 4: Určete, který z obrázků je grafickým řešením rovnice: $-x + 2 = 3\left(x - \frac{2}{3}\right)$.

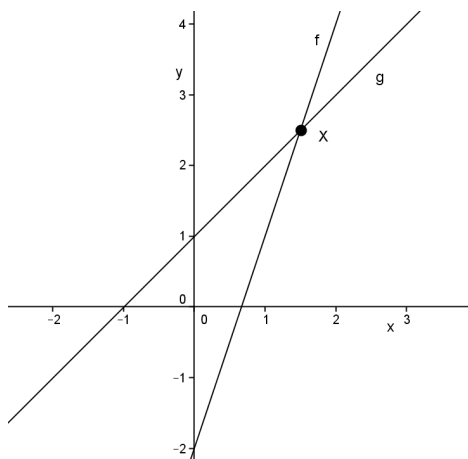
a)

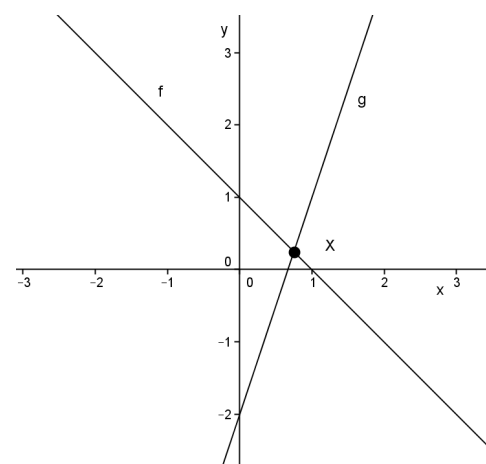
b)

c)

d)

Literatura:

Hudcová a Kubíčková: Sběrka úloh z matematiky pro SOŠ, SOU a nástavbové studium, Prométheus 2000

Odvárko: Matematika pro gymnázia – funkce, Prométheus 1993